

PM 2013:90 RVI (Dnr 315-498/2013)

**Energimyndighetens rapport Implementering av artikel 7 i energieffektiviseringsdirektivet –
Energimyndighetens beräkningar och förslag till kompletteringar**

Finansdepartementets promemoria Bensin- och dieselkonsumtion i Sverige- ekonometriska skattningar av priselasticiteter

Remiss från Näringsdepartementet

Remisstid den 22 maj 2013

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Energimyndighetens rapport Implementering av artikel 7 i energieffektiviseringsdirektivet – Energimyndighetens beräkningar och förslag till kompletteringar” samt Finansdepartementets promemoria ”Bensin- och dieselkonsumtion i Sverige – ekonometriska skattningar av priselasticiteter” hänvisas till stadens promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Per Ankersjö anför följande.

Ärendet

Statens energimyndighet har på uppdrag av regeringen utarbetat förslag till hur artikel 7 i energieffektiviseringsdirektivet ska genomföras i Sverige. Artikeln innehåller krav på medlemsstaterna att anta styrmedel som säkerställer att ett mål om ackumulerad energibesparing i slutanvändarledet nås senast den 31 december 2020. Målet ska åtminstone motsvara nya besparingar varje år från den 1 januari 2014 till och med den 31 december 2020 på 1,5 procent av den energi som säljs årligen till slutanvändare som genomsnitt under åren 2010-2012.

Finansdepartementets promemoria syftar till att redovisa empiriska skattningar av efterfrågeelasticiteter för bensin och diesel i Sverige, samt redogöra för resultaten av simuleringar avseende bensin och dieselförbrukning fram till 2020 för givna prisbanor på bensin och diesel.

Remissen av Energimyndighetens rapport finns att läsa i sin helhet på Energimyndighetens hemsida: <http://www.energimyndigheten.se/PageFiles/24219/2012-4057%20Implementering%20av%20artikel%207.pdf>

Remissen av Finansdepartementets promemoria finns att läsa i sin helhet på regeringens hemsida: <http://www.regeringen.se/content/1/c6/21/38/38/7f6056a9.pdf>

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskydds-nämnden, stadsbyggnadsnämnden samt trafik- och renhållningsnämnden. På grund av kort remisstid har nämnderna valt att svara i form av kontorsyttranden. Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret har därtill valt att svara med ett gemensamt tjänsteutlåtande.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret konstaterar att stadens mål angående energieffektiviseringar, prestandakrav och upphandling av förnybar el harmoniserar väl med energidirektivets och lagstiftarens intentioner. Kontoren lämnar därutöver ett antal detaljerade synpunkter på energimyndighetens rapport och finansdepartementets promemoria.

Trafikkontoret bedömer inte att remissen påverkar kontorets verksamhet i dagsläget eftersom transporter är undantagna och hanteras i andra sammanhang. Kontoret anser dock att förslagen som kan komma att beröra kommuner och landsting behöver bearbetas vidare.

Mina synpunkter

Stockholm har likt Sverige och EU ambitiösa målsättningar när det kommer till att minska utsläppen av växthusgaser, och energieffektiviseringar har en central roll i detta arbete. För att nå dessa målsättningar är det av stor vikt att kommunerna ges tillräcklig möjlighet och stöd att arbeta med frågan inom sin rådighet. Det handlar inte minst om att renovera och bygga om byggnader med synnerligen hög energianvändning. En nära besläktad fråga är givetvis att kommunerna även fortsättningsvis måste ha rätt att ställa krav på energianvändningen vid nyproduktion på kommunens mark.

Med anledning av att energimyndigheten lyfter energirådgivning som instrument för att minska energianvändningen vill jag också särskilt betona kontorens påpekande att myndighetens rådande fördelningsnyckel för kommunal energirådgivning kraftigt missgynnar staden.

Avseende Finansdepartementets promemoria konstaterar jag att skatterna på drivmedel jämförelsevis visat sig vara effektivt för att hålla drivmedelsförbrukningen nere. Detta visar att en aktiv skattepolitik som gynnar förnyelsebara drivmedel på fossila bränslens bekostnad är ett av flera styrmedel för att nå en fossiloberoende fordonsflotta år 2030.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets, exploateringskontorets, miljöförvaltningens och stadsbyggnadskontorets gemensamma tjänsteutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Energimyndighetens rapport Implementering av artikel 7 i energieffektiviseringsdirektivet – Energimyndighetens beräkningar och förslag till kompletteringar” samt Finansdepartementets promemoria ”Bensin- och dieselkonsumtion i Sverige – ekonomiska skattningar av priselasticiteter” hänvisas till stadens promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Stockholm den 15 maj 2013

PER ANKERSJÖ

Bilagor

1. Energimyndighetens rapport ”Implementering av artikel 7 i energieffektiviseringsdirektivet – Energimyndighetens beräkningar och förslag till kompletteringar”, sammanfattning
2. Finansdepartementets promemoria ”Bensin- och dieselkonsumtion i Sverige – ekonometriska skattningar av priselasticiteter”, sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Det antecknades till förteckningen att Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

Kommunstyrelsen

Det antecknades till protokollet att Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

ÄRENDET

Energimyndigheten utreder i rapporten hur artikel 7 i energieffektiviseringsdirektivet ska genomföras i Sverige. Bedömningar av enskilda styrmedel liksom beräkningsmetoderna relaterar endast till artikel 7 i EED och följaktligen kan de inte som sådana överföras på tillämpningsområden utanför direktivet. Energimyndigheten bedömer att beräkningen av Sveriges beting för energieffektivisering enligt artikel 7 bör bestämmas utgående från den sålda volymen energi inom sektorerna bebyggelse och industri, dvs. transportsektorn bör undantas vid fastställandet av betinget.

Sverige bör dessutom utnyttja möjligheten att ersätta 25 procent av betinget för nya åtgärder genom att räkna sig tillgodo åtgärder för energieffektivisering gjorda under perioden 2009-2013.

Energimyndigheten föreslår därför att det kumulativa betinget för energieffektivisering för perioden 2014-2020 fastställs till 75,6 TWh i enlighet med Energimyndighetens beräkningar. Utöver detta ska åtgärder gjorda 2009-2013 resultera i effektiviseringar på minst 25,2 TWh. Enligt utredningen täcker befintliga styrmedel för energieffektivisering ungefär halva betinget.

Enligt förslaget uppnås resterande del av betinget genom att i första hand utgå ifrån befintliga styrmedel, vilket bedöms vara det mest kostnadseffektiva tillvägagångssättet, eftersom man på så sätt kan utnyttja redan gjorda lärdomar och erfarenheter

Ett nytt styrmedel föreslås i form av frivilliga avtal som riktar sig till energibolagen, vilka på detta sätt kan främja åtgärder i småhus och eventuellt i lägenheter. Avsikten med detta styrmedel är bland annat att räkna in och intensivifiera åtgärder för energieffektivisering som redan förekommer i dagsläget.

Finansdepartementets promemoria syftar till att redovisa empiriska skattningar av efterfrågeelasticiteter för bensin och diesel i Sverige, samt redogöra för resultaten av simuleringar avseende bensin och dieselförbrukning fram till 2020 för givna prisbanor på bensin och diesel. Promemorian visar att om den svenska skatten hade varit lika med EU:s miniminivå så hade drivmedelsförbrukningen i Sverige varit 57 TWh högre än vad den är idag; med andra ord att den svenska skatten bidragit med en ”energieffektivisering” på 57 TWh, vilket motsvarar knappt 10 procent.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt trafik- och renhållningsnämnden. På grund av kort remisstid har nämnderna valt att svara i form av kontorsyttranden. Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret har därtill valt att svara med ett gemensamt tjänsteutlåtande.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontorets gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 12 april 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningarna konstaterar att stadens mål angående energieffektiviseringar, prestandakrav och upphandling av förnybar el harmoniserar väl med energidirektivets och lagstiftarens intentioner. Stockholms stad har utvecklat och utvecklar strategier för att styra verksamheten i direktivets riktning. Staden agerar exempelvis för energieffektivt byggande, långtgående energieffektiviseringar i av staden ägda byggnader samt upphandlar förnybar el.

Synpunkter på artikel 7

Förvaltningarna finner det högst osannolikt att energibesparingen på grund av energirådgivning blir så stor som antagits. Konstateras kan att Energimyndigheten själv beräknar att olika former av energirådgivning står för 17 procent av hittills gjorda besparingar. Störst effekt har energi- och koldioxidskatter gett (58procent) samt energieffektiviseringar inom industrin (25 procent).

I praktiken sker energieffektiviseringar på grund av många olika orsaker. Den starkast drivande orsaken är troligen prisutvecklingen på energi. Inom bebyggelsesektorn (förvaltning och drift av byggnader) kan dock konstateras att energikostnaden utgör en mindre del av den totala driftkostnaden.

Dessutom kan hyresvärden kompensera sig för ökade energikostnader med höjning av hyran. Däremot är kostnader för energieffektiviserande ombyggnader inte grund till hyreshöjning. I samband med standardhöjande ombyggnader kan energieffektiviseringar göras och därmed ges en mer gynnsam ekonomi. Detta leder dock till höjda hyror. För bostadsrätter och ägare av småhus är finansieringsmöjligheterna och kapitalkostnaderna helt avgörande för om det över huvud taget kan göras några investeringar.

Förvaltningarna är av uppfattningen att energirådgivning till fastighetsägare, verksamhetsutövare och hushåll är mycket viktig, men ifrågasätter om det verkligen kan få så stor effekt som Energimyndighetens beräkningar gör gällande med den nuvarande utformningen. Fördelningen av medel från Energimyndigheten till kommunal energirådgivning missgynnar för närvarande Stockholms stad. Till energirådgivning erhåller staden 0,49 kronor per invånare. Som jämförelse kan nämnas att snittet för kommunerna i Stockholms län är 8,64 kronor per invånare.

Med tillgänglig energistatistik från Energimyndigheten som underlag finns inget belägg för att energianvändningen har, eller kommer att minska med 5 procent mellan åren 2009 och 2013 (25 procent av betinget motsvarar en total minskning med 5 procent). Mellan åren 2009 och 2010 ökade energianvändningen inom industrin med 11 procent, bostäder och service med 7 procent och transporter med 2 procent. Totalt ökade energianvändningen med 7 procent enligt Energimyndighetens statistik.

Ska målet om en minskning på 20 procent till 2020 och framför allt målet om en minskning på 50 procent till 2050 kunna uppnås, måste arbetet med långtgående energieffektiviseringar börja göras omgående i byggnadsbeståndet där det går. Eftersom det troligen blir mycket svårt att energieffektivisera alla byggnader med 50 procent p.g.a. bland annat bevarandeskäl måste insatser styra mot byggnader där stora effektiviseringar kan komma till stånd. Det berör dels byggnader som har behov av omfattande renoveringar och dels byggnader som har synnerligen hög energianvändning.

Förvaltningarna anser att om energieffektiviseringar på 20 procent till 2020 och som dessutom siktar mot målet 50 procent till 2050, ska komma till stånd krävs, utöver energirådgivning, någon form av finansiella instrument. Företagsekonomiskt är det många gånger

inte möjligt att investera så mycket som fordras för att uppnå energieffektiviseringar med 50 procent. Däremot finns det studier som pekar på att det kan vara lönsamt sett ur ett samhälls-ekonomiskt perspektiv. Det motiverar möjligen att statsmakten är med och stimulerar omfattande ombyggnader av framför allt bostäder i det så kallade miljonprogrammet. Stimulanser skulle kunna ske med hjälp av exempelvis garantin för lån med långa avskrivningstider.

Synpunkter på Finansdepartementets promemoria ”Bensin- och dieselkonsumtion i Sverige – ekonometriska skattningar av priselasticiteter”

Finansdepartementet konstaterar i sin promemoria att om den svenska skatten hade varit lika med EU:s miniminivå så hade drivmedelsförbrukningen i Sverige varit 57 TWh högre än vad den är idag. Det innebär att den svenska skatten bidragit med en ”energieffektivisering” på 57 TWh, vilket motsvarar knappt 10 procent. Förvaltningarna vill därför understryka vikten av att behålla och vid behov kunna skärpa beskattningen av fossila drivmedel som ett styrmedel för att nå en fossiloberoende fordonsflotta 2030 och därmed minska energianvändningen inom transportsektorn.

Synpunkter på möjligheten att nå 50 procent energieffektivisering till 2050

Förvaltningarna anser att om målet om en halvering av energianvändningen fram till 2050 ska kunna ske, måste omfattande åtgärder börja vidtas omgående. Med strategin att först enbart se till hur målet till 2020 ska uppnås, finns en risk att enbart mindre energieffektiviseringar kommer att göras fram till dess. Då återstår ett betydligt svårare beting som ska klaras av under de resterande trettio åren.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 april 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret ser det som positivt att energibesparing står högt på agendan inom EU. Kontoret ser framför sig att det kommer skärpta krav vid kommande upphandlingar av energi. I remissen uttalas dock att detta bör utredas vidare, och vid en vidare utredning skall konkreta förslag komma ut på remiss.